

PROMICANJE ZVANJA KAO TEMELJNA DIMENZIJA PASTORALA MLADIH*

LUIS ROSÓN

Alcalá, 164
28028 Madrid
Španjolska

Primljeno:
28. 4. 2006.

Pregledni
članak

UDK
25-053.5/6

Sažetak

Članak ističe unutarnju povezanost između pastorala mladih i animiranja zvanja. Animiranje zvanja je unutar pastorala mladih, a nije mu nadodano, a još je manje izvan njega. Stoga je između pastorala mladih i animiranja zvanja potrebno djelatno jedinstvo u djelovanju i u ustroju animiranja. Jednako tako, pastoral koji je usmjeren prema zvanjima treba dati osobito vrijedno mjesto: pozornosti prema osobi, prvenstvu evangelizacije, putu odgoja u vjeri koji je zajednički i progresivan te se usredotočuje u zajednici vodeći se kriterijima pastoral mladih.

Ključne riječi: pastoral mladih, pastoral zvanja

1. ZVANJE I USMJERENJE PREMA ZVANJU

»Zvanje je urođeno čitavu pastoralu, a posebno pastoralu mladih; drugim riječima, reći zvanje znači kao i reći bitna i konstitutivna dimenzija samoga redovitog pastoral, budući da je... pastoral zvanja poziv pastoral danas.«¹

Zvanje je religiozni pojam i perspektiva biblijskoga podrijetla. U Svetome pismu pronalazimo naš glavni izvor za razmišljanje o zvanju. Tu nalazimo velika zvanja Božjih pozvanika: Abrahama, Mojsija, proroke, Mariju, apostole, Pavla. Pojam zvanja često je bio lišen svoga specifičnog sadržaja, te se tumačio kao čista prikladnost i profesionalni interes bez osobne i izravne povezanosti s Onim tko zove.

Svačije osobno zvanje jest i treba ga živjeti kao slobodan, besplatan Božji pothvat, uključen u providonosni plan ljubavi

koji dotiče svaku osobu, ne izolirano, nego unutar zajednice. Zvanje joj ne nudi toliko neko konkretno služenje koliko svjedočanstvo i prijedlog smisla.

Unutar odgojnog dijaloga otkriva se, pojašnjavajući i prihvaćajući Božji pothvat u vlastitom životu, i kreativno se odgovara stvarajući vlastiti projekt života. Zvanje i projekt života dva su vida jedinstvene stvarnosti: Božjeg poziva i čovjekova odgovora.

Pomoću dijaloga s Gospodinom prihvaća se i slijedi zvanje; u mjeri u kojoj usmjerujemo i pratimo neko zvanju osposobljujemo osobu da Bogu odgovori pozitivno. Taj dijalog je točka ujedinjenja i oznaka svega drugoga u istinskom zvanju

* Naslov izvornika: *La orientación vocacional dimensión fundamental de la pastoral juvenil*, u: »Mission joven« 46(2006)351, 23-32+49.

¹ PAPINSKO DJELO ZA CRKVENA ZVANJA, *Nova zvanja za novu Europu*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 2000, br. 26.

te jedina dovoljna motivacija za pozitivan odgovor na Božji poziv. Usmjerenje prema zvanju prema tome nikada ne može zanemariti tu stvarnost ako ne želi izgubiti svoj specifični kršćanski smisao.

Tako shvaćeno zvanje, koje je po svom postanku božanska stvarnost, ujedno je i duboko ukorijenjeno u osobnosti, u njezinom temeljnom ustroju. To je putanja, put, usmjerenje sveukupnog bića i proces ujedinjenja u Kristu. Valja biti pozoran kako ga se ne bi zamijenilo s predviđenom budućnošću ili zadaćom koju valja ostvariti. Zvanje je Božji dar, stvarnost koja se može razviti i dozreti, oslabiti i nestati.

Tako shvaćeno usmjerenje dio je pastoralna. Pastoral polazi od teološkog razmišljanja koje uz to prihvaća pedagoške kriterije i pripušta sredstva psihološkog istraživanja u preispitivanju svojih zaključaka.

Zajedno s otkrićem Božjeg poziva, slušanjem i odgovorom na taj poziv, povezana je i tema *znakova* zvanja, koji su dio područja zanimanja, nagnuća i sposobnosti. Znakovi zvanja otkrivaju se u ustroju osobnosti koja se je sposobna organizirati oko vrednota koje obilježavaju određeno zvanje. Ukoliko je odgovor, zvanje je odluka. Odluka ne proizlazi samo iz postojanja prikladnosti i zanimanja, nego i iz osposobljenosti svijesti da shvati Božju prisutnost te i iz zrelosti slobode da preda svoj život i svoje snage. *Znakovi zvanja* mogu se očitovati u bilo kojoj dobi; no mogućnost istinskog opredjeljenja i obvezujućih odluka zahtijeva proporcionalan psihofizički razvoj i vjeru u osobe u kojoj se očituju takvi znakovi.

Prvenstvena zadaća usmjeravanja zvanja u pastoralu mladih, u nastojanju da se nasljeduje Krista kao bitan dio kršćanskoga života, jest buđenje svijesti o *služenju*. Sveukupna Crkva je u službi čovjeka, a sveukupno je zvanje u službi poslanja Crkve za život svijeta.

Ta unutarnja povezanost između pastoralna mladih i animiranja zvanja², u obliku njihovoga zajedničkog širenja i međusobne prožetosti, ne shvaća se uvijek na razini djelatne prakse, što dovodi do postojanja pastoralna mladih koji nema ustroj pastoralna zvanja; s druge strane postoje područja rada za zvanja koji preskaču put vjere u potrazi za prećacima. To pokazuje da se pastoral nedostatno planira i da zvanje nije u središtu njegova zanimanja.

2. PASTORAL MLADIH KAO ŽIVOTNI PROSTOR USMJERAVANJA ZA ZVANJE

»Pastoral mladih i pastoral zvanja nadopunjuju se. Poseban pastoral zvanja nalazi svoj životni prostor u pastoralu mladih. Pastoral mladih je potpun i djelotvoran ako se otvori potrebama zvanja.«³

Već se godinama sluša kako između pastoralna mladih i pastoralna zvanja treba postojati *bliska suradnja*. Oni koji pastoralno djeluju u animiranju zvanja s određenom osjetljivošću uočavaju kako taj prijedlog i praćenje zvanja pretpostavljaju temeljne točke ljudskog i kršćanskog odgoja koji moraju biti postojano uporište. Zsigurno im ne nedostaje dokaza koji potvrđuju da biti čovjek i kršćanin jest prvo veliko zvanje svake osobe te da s njime valja povezati bilo koje drugo posebno zvanje.

² Usp. *isto*, br. 30.

³ KONGREGACIJA ZA ISTOČNE CRKVE, KONGREGACIJA ZA REDOVNIKE I SEKULARNE INSTITUTE, KONGREGACIJA ZA EVANGELIZACIJU I KONGREGACIJA ZA KATOLIČKI ODGOJ, *Drugi međunarodni kongres delegata za duhovna zvanja. Razvoj pastoralna zvanja u mjesnim Crkvama. Iskustva iz prošlosti i planovi za budućnost. Završni dokument*, Kršćanska sadašnjost, Zagreb 1983, br. 42.

S druge strane, djelatnici u pastoralu mladih upozoravaju da sveukupno planiranje vjere završava u sveobuhvatnom projektu kršćanskoga života koji uključuje savjest, vrijeme, odnose i rad osobe.

Pogled na crkvenu panoramu potvrđuje tu blisku povezanost i obostrano uključivanje. Dobar dio zvanja proizlazi iz pastoralne pozornosti prema mladima u crkvenim zajednicama i u crkvenim pokretima te ne zahtijeva poseban zahvat animatora zvanja. Mnoge redovničke zajednice uključuju djelovanje u korist zvanja u područje pastoralna mladih bez ikakva razlikovanja.

Mišljenja se razlikuju kada treba odrediti u čemu se sastoji taj odnos i kakav odjek treba imati u praksi. Pitanja se umnažaju pa se traži da pastoral mladih dađe opipljivije rezultate i zahtijeva se veća zauzetost s obzirom na broj redovničkih, svećeničkih i laičkih zvanja kao i to da tema zvanja bude češća i izričitije izražena. Animatori za pastoral zvanja, sa svoje strane, traže veće uključivanje kateheze o zvanjima u puteve odgoja u vjeri kako bi se svim mladima izložile razne mogućnosti življenja kršćanskoga života.

Od objavljivanja dokumenta Drugoga međunarodnog kongresa o zvanjima jasnije se govori o odnosu između pastoralna mladih i animiranja zvanja kao o jedinstvenom i nadopunjujućem procesu, jer i jedni i drugi djeluju na istom *polju*, prolaze istim *putem* i upravljani su prema istom *subjektu*.⁴

Prema tome, animiranje zvanja je *unutar*, a ne *pokraj*, a još manje *izvan* pastoralna mladih. Pastoral mladih uključuje prijedlog zvanja u svoje ciljeve: to je njegova nadahniteljska srž od prvih koraka hoda vjere.

Posebno se naglašava da je pastoral zvanja *specifična* djelatnost, jer ne njeguje samo *zvanje za svećenički i posvećeni život*, nego *svako* zvanje. On je *sveopći*, jer bez

ikakve razlike nastoji voditi brigu za sva zvanja. Ujedno je i *središnji*, a ne rubni, jer ga ne zanimaju samo neke crkvene stvarnosti nego Crkva kao takva.

Tim istim pravcem kreće se i razmišljanje salezijanaca već više godina nastojeći nadvladati određenu težnju koja je željela odijeliti prijedlog zvanja i hod vjere, što je u dobroj mjeri posljedica iluzije da se može pronaći brzo rješenje za problem broja ili za pogrešno planiranje dozrijevanja zvanja, koje želi brzo prijeći pojedine etape i *prije temeljne evangelizacije provesti »specifičan odgoj«* za svećenički, redovnički i misionarski život. »Pastoral zvanja bit će evangelizacijska služba s posebnim naglaskom na pomaganju i praćenju svakog vjernika kako bi svim svojim osobnim bićem i slobodno odabравši ušao u Božji plan.«⁵

Taj kriterij obostranog uključivanja i oplodivanja između odgoja, pastoralna i animiranja zvanja predlažu i Konstitucije don Boscovih salezijanaca i Konstitucije Kćeri Marije Pomoćnice: »Odgajamo mlade da razvijaju svoj ljudski i krsni poziv životom koji se svakodnevno nadahnjuje i objedinjuje evanđeljem. Ozračje obitelji, prihvaćanja i vjere, ostvareno svjedočenjem zajednice koja se radosno dariva, najdjelotvornija je sredina za otkrivanje i usmjerenje zvanja. To surađivanje s Božjim naukom, kruna našega cjelokupnog odgojno-pastoralnog djelovanja, podržava se molitvom i osobnim susretom, a nadasve duhovnim vodstvom.«

To se usmjerenje, prema Juanu E. Vecchiju⁶, temelji na četiri točke:

⁴ Usp. *Pastoralna pozornost prema zvanjima u parti-kularnim Crkvama*.

⁵ 21. OPĆI SABOR SDB, br. 106.

⁶ Usp. J. E. VECCHI, *Un proyecto de pastoral juvenil en la Iglesia de hoy. Orientaciones para caminar con los jóvenes*, Central catequística salesiana, Madrid 1991, str. 330-331.

Prva potvrđuje da je razvoj zvanja *čin odgoja*, što znači da uključuje hod ljudskoga i kršćanskoga rasta osobe; nije riječ o upornom ustrajavanju na nekoj ideji.

Drugo, u vezi s prethodnom točkom i kao njezina posljedica, predstavlanje postupnog *puta u zvanju*, polazeći od ljudskoga položaja i svijesti o vlastitom krštenju, vodi do života »*nadahnutog i izjednačenog s evanđeljem*«.

Tu ulazi, a to je ujedno i treća sastavnica, *odnos zvanje-zvanja*. To se definira i pojašnjava zahvaljujući nekim sastavnicama i čimbenicima koji korjenitije usmjeravaju kršćanski život.

Na kraju, *kao kruna svega*, konačni doticaj našega odgojnog i pastoralnog djelovanja: znati uzdignuti ta zvanja do njihove zrelosti po posebnom sporazumu i korjenitosti u nasljedovanju Isusa Krista.

Iz svega toga kao posljedica proizlazi potreba za *djelatnim jedinstvom*:

- između *pastoralala mladih i pastoralala zvanja*, što valja održati i izraziti u raznim okruženjima (hod vjere, Crkva, službe, kršćanski poziv, razabiranje)
- u *djelovanju*: zajednica se treba osjećati subjektom *pastoralala mladih i pastoralala zvanja* – u različitosti službi ali s jedinstvenim odgojno-pastoralnim projektom
- u *ustrojima i sredstvima animiranja*: ne zadužuje se nekoga izvan ekipe koja animira *pastoral mladih* da bude *odgovoran* za animiranje zvanja.

Postoji bojazan da animiranje zvanja *pastoralala mladih* bude uopćeno i sporo, što može potaknuti na stvaranje samostalnih i odvojenih ustroja. To međutim nije rješenje, jer im nedostaje međusobna interakcija i poticaj. Jedinstvo i specifičnost osiguravaju se kada se uloge, poticaji i planovi skladno upotpunjuju. Tada je *pastoral mladih* u potpunosti prožet brigom za zvanja,

a *pastoral zvanja* prihvaća faze razvoja osobe i hoda u vjeri.

3. PASTORAL MLADIH PROŽET BRIGOM ZA ZVANJA

»*U svima i svakom mladom čovjeku lako je zamijetiti potrebu za istinom, oslobođenjem i ljudskim rastom, te želju, premda samo uključno, za dubljim poznavanjem Božjeg otajstva.*«⁷

Pomoću *pastoralala mladih*, kršćanska zajednica prati svakoga mladog čovjeka u cjelovitom razvoju njegove osobnosti, po Kristu i u pravcu projekta koji Bog ima sa svakim pojedinim.⁸ Stoga cjelokupni *pastoral* ima dimenziju skrbi za zvanja. Tako shvaćen, *pastoral mladih* ima »odgojno« obilježje, što znači da promiče cjelovit rast osobe mladoga čovjeka i njegovo aktivno uključivanje u određeno društveno i kulturno okruženje.

Pastoral mladih nema dimenziju *pastoralala zvanja* zato što nadodaje određene teme ili neke snažnije naglašava, nego zbog općeg stajališta koje stvara odgovarajuće uvjete za prihvaćanje Božjega poziva i velikodušnog odgovora na nj.

Kakvim iskustvima i sastavnicama se *pastoral mladih* mora otvoriti dimenziji zvanja ili, bolje rečeno, kako se *pastoral mladih* treba preobratiti u *pastoral zvanja*? Posljedično tome, kakav utjecaj treba imati sastavnica zvanja uključena u *pastoral mladih* kako bi njegov specifični rad bio »*okružen*« posebnom kakvoćom, a ne nečim što je nadodano?

Kako bi se dobro razumjelo pitanje, ukratko ćemo podsjetiti na ključne točke

⁷ DIKASTERIJ ZA PASTORAL MLADIH, *Pastoral mladih. Opće upute*, Katehetski salezijanski centar, Zagreb 2003, str. 44.

⁸ Usp. *isto*, str. 45.

pastoralala mladih koji je dobro usmjeren kako bi uspio animirati proces dozrijevanja u zvanju.

- Pastoral koji je posebno **usredotočen na osobu**: na sve osobe, a ne samo na one najbolje, uz posebnu pozornost prema adolescentima i odraslim mladima: dva ključna trenutka dozrijevanja opredjeljenja za zvanje. To znači postaviti u središte skrbi ne toliko programe i funkcioniranje ustroja ili uspjeh pothvata nego pozornost prema osobama, njihovoj povijesti, njihovim iščekivanjima i potrebama; bezuvjetno prihvaćanje, kako bi se u srcu mladoga čovjeka probudilo radovanje životu.
- Pastoral koji daje **prvenstvo evangelizaciji**: tako da je sve usmjereno prema otvaranju osoba Kristu te ih vodi prema osobnom odnosu s Kristom pomoću molitve, Božje riječi, sakramenata, crkvenog iskustva, dosljednog kršćanskog života bezuvjetnog služenja. U ozračju sekularizacije kao što je ovo u kojemu danas živimo bit će evanđeoski znakovit jasan i odlučan pastoral koji je sposoban predstaviti vjeru kao istinski hod humanizacije i sreće.
- Pastoral koji svim mladima nudi **jedinstven i postupan put odgoja u vjeri**, u kojem se obostrano raščlanjuju i osnažuju vidovi ljudskoga rasta, djelovanja i sučeljavanja s trenucima vjerničkog dozrijevanja u molitvi i slavlju, izvanredna iskustva i svakodnevni život.

Pomoću metodologije koja pomaže poosobljavanje vjere i evanđeoskih vrednota; metodologije koja promiče aktivno sudjelovanje mladih i zajedništvo života; pastoral koji predlaže, koji olakšava i uprisutnjuje mladima dinamička iskustva, pastoral koji je sposoban potaknuti pitanja o smislu i otvoriti nova obzora u njihovom životu...

- Pastoral **usredotočen na zajednicu**: zajednicu koja radosno i ljudski vrlo kvalitetno svjedoči i živi svoju vjeru, zajednicu koja prihvaća mlade i otvorena je za njih, zajednicu koja promiče zajedništvo i uspijeva priopćavati život i vjeru; pastoral koji nastoji stvoriti zajedničarska okruženja koja olakšavaju i promiču otvorenost prema vjeri, evanđeoske modele života, radost vjerovanja...

Mladi su pozvani živjeti svoj život »pod vedrim nebom« u ozračju koje je protivno iskustvu zvanja i vjere; stoga trebaju topla okruženja gdje će moći doživjeti radosno iskustvo vjere koje im omogućuje da je odmah žive vani, »pod vedrim nebom«.

4. USMJERENOST PREMA ZVANJU KOJE JE VOĐENO KRITERIJIMA PASTORALA MLADIH

»Djelatnici pastoralala zvanja nerijetko osciliraju između dviju krajnosti pred kontradiktornim i složenim svijetom mladih: ili zanemaruju dinamiku psihologije, dajući ponude koje ne bude pitanja i zanimanje, ili ostaju nekako uplašeni bez ozbiljnog hoda u perspektivi zvanja, zadovoljni samo time da ponude iskustva bez životnih odluka.«⁹

Usmjerenost prema zvanju nastojat će više **pomoći svakom mladom čovjeku da razvije svoje zvanje** negoli da »unovačuje zvanja«; svaki mladi čovjek ima neko zvanje, a mi mu kao odgojitelji trebamo pomoći da ga otkrije, cijeni i velikodušno odgovori. Završni dokument Europskog kongresa o zvanjima govori o »kvalitativnom skoku«: pastoral zvanja koji je upravljen svima kao pomoć cjelovitom razvoju,

⁹ Isto, str. 48-49.

pastoral koji promiče sva zvanja u Crkvi, koji nije vođen strahom ili osjećajem manje vrijednosti, nego iskustvom i uvjerenjem da je uljudba koja poštiva zvanje uljudba koja promiče život.¹⁰

Valjat će iznad svega razvijati **kulturu zvanja**, što znači promatrati život kao dar i kao služenje, ne dopustivši da prevlada individualistička želja da se ostvari ono što svatko želi ili u čemu uživa, ili da se postigne uspjeh i bude važan; usmjerenje prema zvanju koje promiče određena humana i temeljna evandeoska ponašanja opredjeljena za odgovoran i zreo život, kao sposobnost uspostavljanja kontakta i dijaloga, suradnje i komuniciranja, prihvaćanja i besplatnog služenja...¹¹

Usmjerenje prema zvanju mora nastojati izgraditi **zajednicu koja njeguje zvanje** i u kojoj se oduševljeno i znakovito žive različita zvanja u uzajamnom zajedništvu i međusobnom poštivanju.

5. PEDAGOGIJA ZA USMJERAVANJE U ZVANJU U PASTORALU MLADIH

Uputu za pedagogiju usmjerenu na zvanje nalazimo u Isusovoj pedagogiji. »Isus nam se prije svega predstavio u evanđeljima mnogo više kao odgajatelj nego kao animator, upravo zato jer uvijek djeluje u najbližem jedinstvu s Ocem, koji baca sjeme Riječi i odgaja (počinjući ni od čega) i s Duhom koji prati na putu posvećenja.

Takvi vidici otvaraju važne perspektive onomu koji radi u pastoralu zvanja, koji je i sam pozvan radi toga da bude ne samo animator zvanja nego još prije sijač dobrih sjemenki zvanja, a zatim pratitelj na putu koji vodi srce do 'izgaranja', odgajatelj u vjeri i u slušanju Boga koji poziva, odgajatelj ljudskih i kršćanskih stavova kao odgovora na Božji poziv; i na kraju je pozvan raspoznati nazočnost dara koji dolazi odozgor.«¹²

Ovdje ćemo spomenuti nekoliko značajnih etapa pastoralna mladih usmjerenog prema zvanju:

- **Usmjerenost života prema zvanju** što se nudi svim mladima, već odmalena, pomoću:
 - **Otvorenog odgoja za osjećaj prema životu kao zvanju**, što mlade uvodi u *odgojno okruženje* s kvalificiranim i znakovitim svjedocima, koji žive svoj život kao zvanje, s mogućnošću osobnog kontakta s njima: »pastoral zaraze«. U naizmjeničnim okruženjima mogu doživjeti iskustvo kulture života i nezainteresiranog darivanja.

Mlade valja voditi prema odgovarajućem i realističnom *poznavanju samih sebe*, što ih vodi prema vedrom prihvaćanju samih sebe, povjerljivom i skladnom odnosu prema drugima i prema stvarnosti, otvorenosti prema tajni života, smislu, Bogu. Na tom je području osobito važno odgajati za ljubav, što će mladima pomoći da žive ljubav nadvladavajući najnižu mjeru neposrednog zadovoljavanja i pojedinačnog užitka.

Pozvani smo promicati *kulturni razvoj* koji će mladima pomoći da budu osjetljivi i otvoreni na vrednote stvarnosti, kako bi se u njima razvila kritička sposobnost pred oblicima razmišljanja, slušanja i djelovanja u okruženju, što će ih poučiti da prepoznaju i prodube pitanja o smislu života...

Sve će nam to pomoći da *poosobimo* posredovanje, ne ograničavajući se na općenite odgovore koji su upravljani velikoj skupini, bez prostora i trenutaka za otkrivanje i produblivanje mogućih odgovora koje ti prijedlozi potiču u raznim osobama. To zahtijeva stvaranje mogućnosti raznog hoda koji je prilagođen svakoj osobi.

¹⁰ *Nova zvanja za novu Europu*, br. 13c.

¹¹ *Usp. isto*, br. 13b.

¹² *Isto*, br. 32.

– **Evangelizacija koja je usmjerena prema zvanju** i koja mladima pomaže da prihvate život kao dar, da izađu iz sebe samih zajedno s drugima koje priznaju bližnjima, da razviju svoju sposobnost povjerenja u život usprkos ograničenjima koja iskustveno doživljavaju te u životu prepoznaju znakove nade (zaziv).

Tako će uspjeti *otkriti Isusa Krista* kao prijedlog života i budućnosti, upraviti mlade prema osobnom susretu s Njim i prema sve uvjerenijem prijanjanju pomoću nasljeđivanja, molitve i sakramenata.

Jednako je tako potrebno u mladim odgajati *osjećaj za Crkvu*, kao područje besplatnog prihvatanja, dijaloga i suradnje za dobro; prostor opraštanja i zajedništva.

– **Otvoriti ih prema životu kao daru i služenju** nudeći mladima »vježbanje« u zvanju, tj. iskustva besplatnog služenja siromašnjima, kako bi se u njima razvio stav velikodušnosti i raspoloživosti. Dovedi ih u izravan kontakt sa stvarnostima koje zahtijevaju solidarnost, ponuditi im zahtjevna iskustva služenja i pomaganja, pomoći im da razmišljaju kako bi u sebi otkrili svoje osnovne sposobnosti i suobličili ih evanđelju, da bi uspjeli ostvariti istinsko životno opredjeljenje.

• **Jasan i izričit prijedlog zvanja**, pomoću procesa odgoja u vjeri koji ima na umu sljedeće točke:

– Prisutnost i kontakt sa značajnim *osobnim i zajedničarskim svjedocima*, bilo s onima iz prošlosti bilo s današnjima. Važnost narativne pedagogije u prijedlogu zvanja. Stoga prvi subjekt sveukupnog pastorala zvanja mora biti vlastita kršćanska i redovnička zajednica koja sa zadovoljstvom i dinamizmom živi svoje zvanje.

– Duboka *duhovna formacija* pomoću uvođenja u molitvu, u slušanje Božje riječi, u sudjelovanje u sakramentima i u liturgiji (duhovne vježbe, škole molitve...).

– **Aktivno sudjelovanje u životu crkvene zajednice**, pomoću skupina i apostolskih pokreta, koje se drži veoma vrijednim mjestima dozrijevanja u kršćanstvu i u zvanju.

– Predstavljanje i produblјivanje teme o zvanjima u raznim etapama hoda vjere, predstavljajući *razna zvanja u Crkvi*; posebice nastojeći predstaviti kao zvanje laički život i kršćanski brak.

– Konkretni, osobni i izravni prijedlozi.

– Mogućnost *izravnog kontakta s nekim zajednicama* koje su značajne za zvanje i koje imaju iskustva u darivanju vlastitoga života.

• **Vođeno i postupno praćenje i razlučivanje**

– **Obilježja praćenja zvanja**

Kad govorimo o praćenju u ovom slučaju, ne mislimo samo na pojedinačni razgovor, nego na cijeli skup osobnih odnosa koji osobi pomažu da izravno usvoji vrednote i proživljena iskustva, prilagođujući osobne prijedloge vlastitoj konkretnoj situaciji, pojašnjavajući i produblјujući motivacije i kriterije.

Takvo praćenje podrazumijeva da kršćanska ili redovnička zajednica nastoji osigurati odgojno okruženje koje je sposobno podupirati to poosobljenje i rast u zvanju; u tom okruženju postoje *razne razine* praćenja koje se obostrano nadopunjuju:

– prisutnost među mladima, sa željom da ih se upozna te se s njima dijeli život u stavu povjerenja

– promicanje skupina u kojima će mlade pratiti animator i njihovi vršnjaci

- kratki, prigodni susreti koji pokazuju zanimanje za osobu i za njezin život, uz odgojnu pozornost u određenim trenucima koji imaju posebno značenje za mlade
- kratki, česti i sustavni trenuci odgojnog dijaloga prema točno određenom planu
- kontakt s nekom zajednicom i sudjelovanje u njezinu životu, bratstvu i apostolatu.

– *Polja praćenja zvanja*

U praksi praćenja, posebice u osobnom dijalogu, valja osigurati pozornost na određene temeljne vidove za ljudski i kršćanski rast mladog čovjeka i za razabiranje značkov zvanja. Evo nekoliko takvih vidova:

- *Poznavanje samoga sebe*, kako bi se pomoglo mladom čovjeku da otkrije vrednote i kakvoće koje mu je Gospodin dao, kao i svoja ograničenja i nedosljednosti. Mnogi mladi nisu odgovorili na poziv za zvanje ne stoga što nisu velikodušni, nego zato što im nitko nije pomogao da upoznaju i otkriju korijen nedosljednosti i dvosmislenosti određenog mentalnog ili čuvstvenog sklopa koji žive ili stoga što im se nije pomoglo da nadvladaju svoje strahove ili obrambene stavove s obzirom na zvanje.
- Dozrijevanje u *priznavanju Isusa kao uskrsnulog Gospodina*, koji je najviši smisao vlastitog postojanja. Razlozi za odabir zvanja trebaju biti utemeljeni u tom priznavanju i u prihvaćanju pobuda Boga koji nas je prvi ljubio.
- Odgajanje za *čitanje vlastitoga života* i vlastite povijesti kao dara Božjega i kao poziva da ga se ponudi na službu Kraljevstvu. Poučavanje da se to čitanje

prosvjetli pomoću Božje riječi, u povezanosti s Isusom Kristom, živeći i sudjelujući u kršćanskoj zajednici, kako bi se u njoj mogao razabrati dar poziva, u polaganu i strpljivu hod koji zahtijeva hrabrost i nadu.

- Produbljivanje *osobnog usvajanja evanđeoskih vrednota* kao trajnih kriterija svakodnevnih opredjeljenja, opirući se napasti da se čini i slijedi ono što svi čine, ono što je najlakše, korisno ili djelotvorno. U tome smislu valja biti pozoran na odgoj za ljubav i čuvstvenost.

– *Razabiranje*

Razabiranje prati sveukupan hod i slično je kompasu. Subjekt razabiranja je isti onaj mladi čovjek koji je u svom životu pozvan otkriti pozitivne znakove Božjeg poziva. U to uvijek valja uključiti kršćansku ili vjersku zajednicu pomoću izravnog poznavanja subjekta, dijaloga i čestog pripočavanja, molitve i razmatranja koje nas otvara za raspoloživost i obvezu koja je apostolski raspoređena.

6. ZAKLJUČAK

Završavam koristeći se slikom koju preuzimam od don Juana E. Vecchija. On podsjeća kako je odnos između pastoralna mladih i usmjeravanja u zvanju sličan odnosu rijeke i riječnog korita. Pastoral prepoznaje i pokreće prema zrelosti vjere ono što opravdano zanima mladog čovjeka; usmjeravanje u zvanju daje pravac i snagu kako bi sve to sazrelo te se mladi čovjek ne izgubi u složenim okolnostima života, na obalama riječnog toka svoga života i njegovu ulijevanju u širu životnu rijeku odraslog života.